ALUE- JA VÄESTÖNKEHITYKSEN TILANNEKUVA 2020-LUVUN VAIHTEESSA

onko jatkossa elämää kaupunkien ulkopuolella?

VTT, johtava asiantuntija Timo Aro
@timoaro
8.2.2020
Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI

NUK

ALUKSI REAALITERAPIAA 1 (2)!

-173 000 alle 15-vuotiaiden lasten määrä vähenee vuoteen 2035 mennessä

-77 700 15-64-vuotiaiden työikäisten määrä vähenee vuoteen 2035 mennessä

+283 300 yli 64-vuotiaiden määrä kasvaa vuoteen 2035 mennessä.

SOS… **Miten demografinen yhtälö ratkaistaan?**

ALUKSI REAALITERAPIAA 2 (2)!

1,1 miljoonaa työllistä poistuu työmarkkinoilta vuoteen 2035 mennessä

46 % eli noin puolet nykyisistä työllisistä seuraavan 15 vuoden aikana

-50 000 henkilöä työvoiman tarjonnan (20-24-vuotiaat) ja poistuman (60-64-vuotiaat) erotus **vuositasolla.** Lisäksi toimialakohtaiset ja alueelliset erot merkittävät.

SOS… **Mistä työlle tekijät lähitulevaisuudessa?**

ALUE- JA VÄESTÖKEHTYKSEN MUUTOSVOIMAT VAIKUTTAVAT KAIKKIEN ALUEIDEN KEHITYKSEEN

1. Kaupungistuminen ja keskittyminen	**2.** Liikenne ja saavutettavuus, nopeat ja sujuvat yhteydet	3. Alueliikkuvuus (muuttoliike, pendelöinti ja työasialiikkuvuus)
4. Väestöllinen eli demografinen muutos	**5.** Alueellinen eriytyminen, erilaistuminen ja polarisoituminen	**6.** Sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys
7. Monipaikkaisuus ja paikkariippumatto-muus	**8.** Digitalisaatio, automatisaatio ja robotisaatio	**9.** Villit kortit

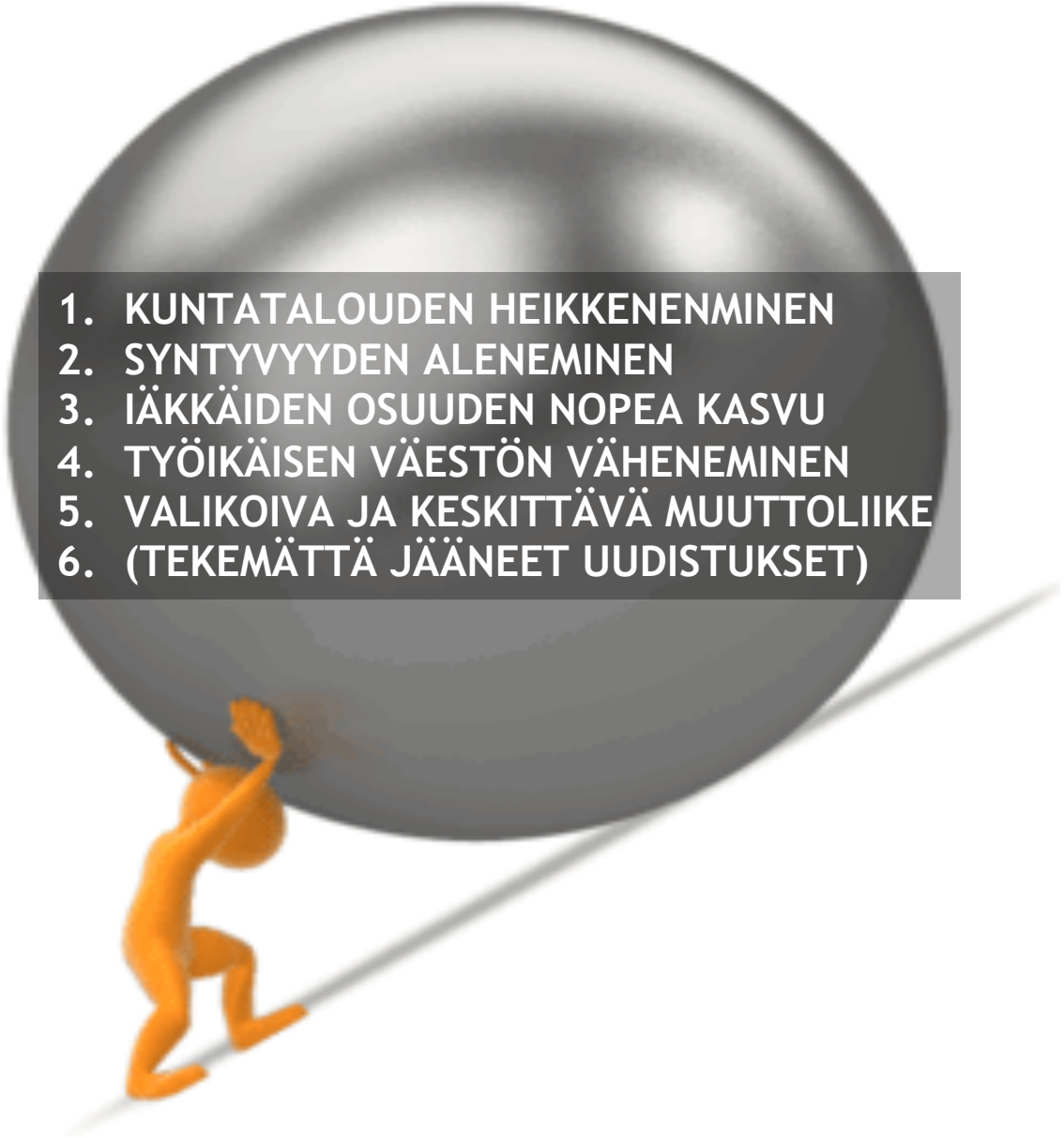

Kuntatalouden heikkeneminen ja demografinen neloskierre haasteena kaikilla alueilla sijaintiin ja kokoon katsomatta

UUDISTUKSET

MIKSI DEMOGRAFINEN KÄÄNNE ON PIRULLINEN ILMIÖ?

1. SYNTYVYYS ALENEE
2. IÄKKÄIDEN MÄÄRÄ KASVAA
3. TYÖIKÄISEN VÄESTÖN MÄÄRÄ VÄHENEE
4. VÄESTÖ- JA IKÄRAKENNE VINOUTUU
5. MAAHAN-MUUTTO EI RIITÄ TASAPAI-NOTTAMAAN KEHITYSTÄ
6. IKÄSIDON-NAISET MENOT KASVAVAT
7. KRIISIYTY-MINEN

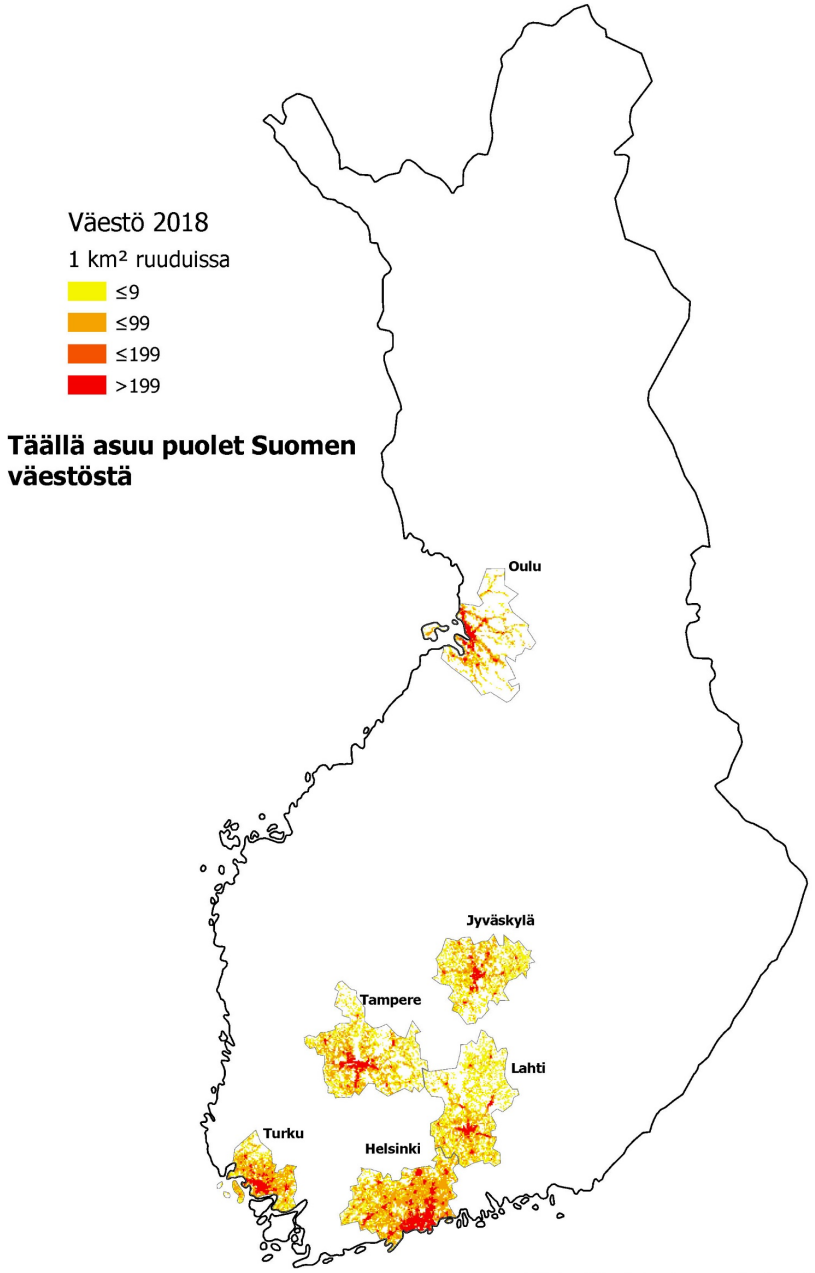

Lähde: Tilastokeskus, ruutuaineisto

TÄÄLLÄ ASUU 50 % KOKO MAAN VÄESTÖSTÄ

MDI

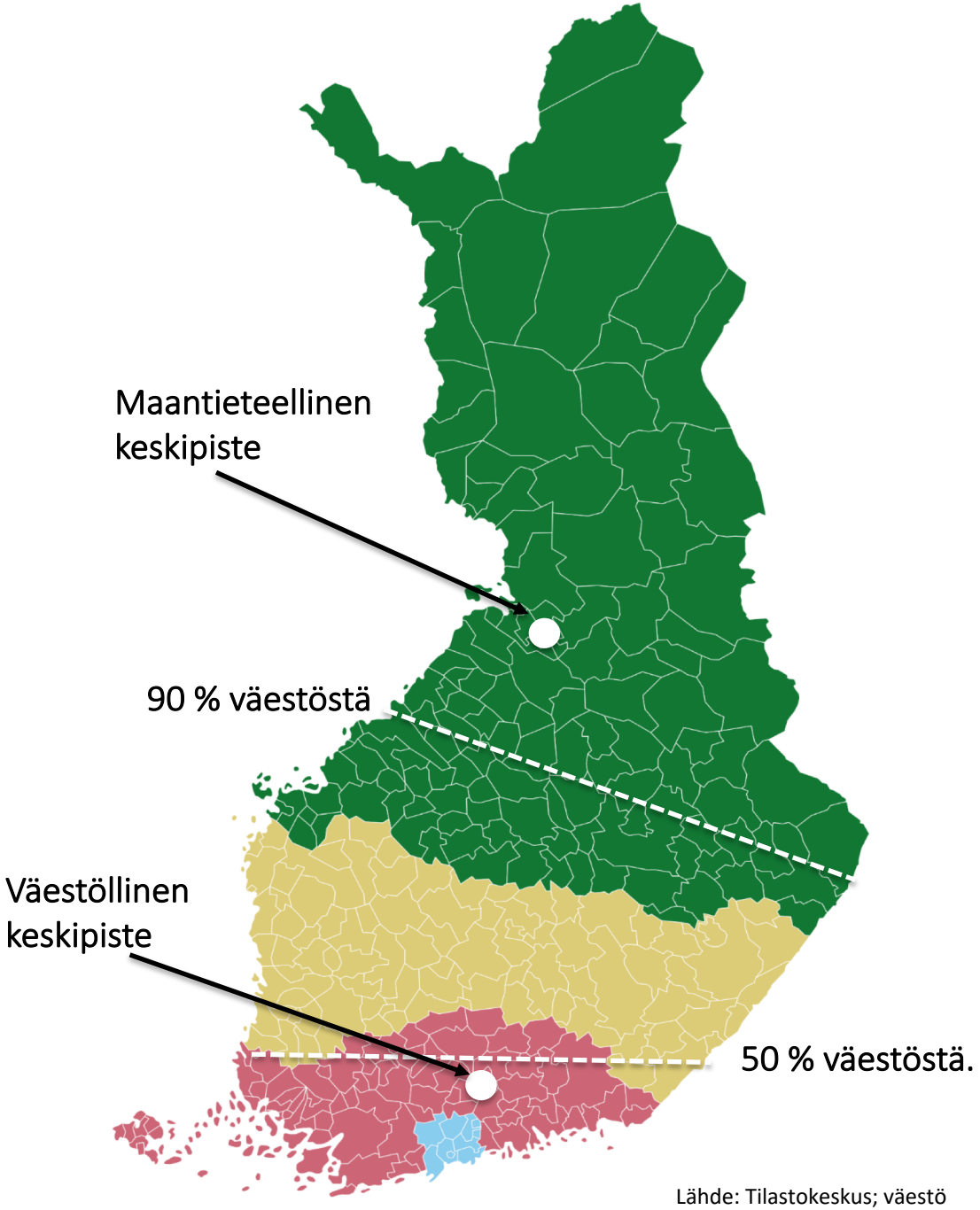

25 %

kullakin väritetyllä alueella asuu noin 1,4 miljoonaa asukasta

Lähde: Tilastokeskus; väestö
Kartta ja luokittelu: @NaytaData

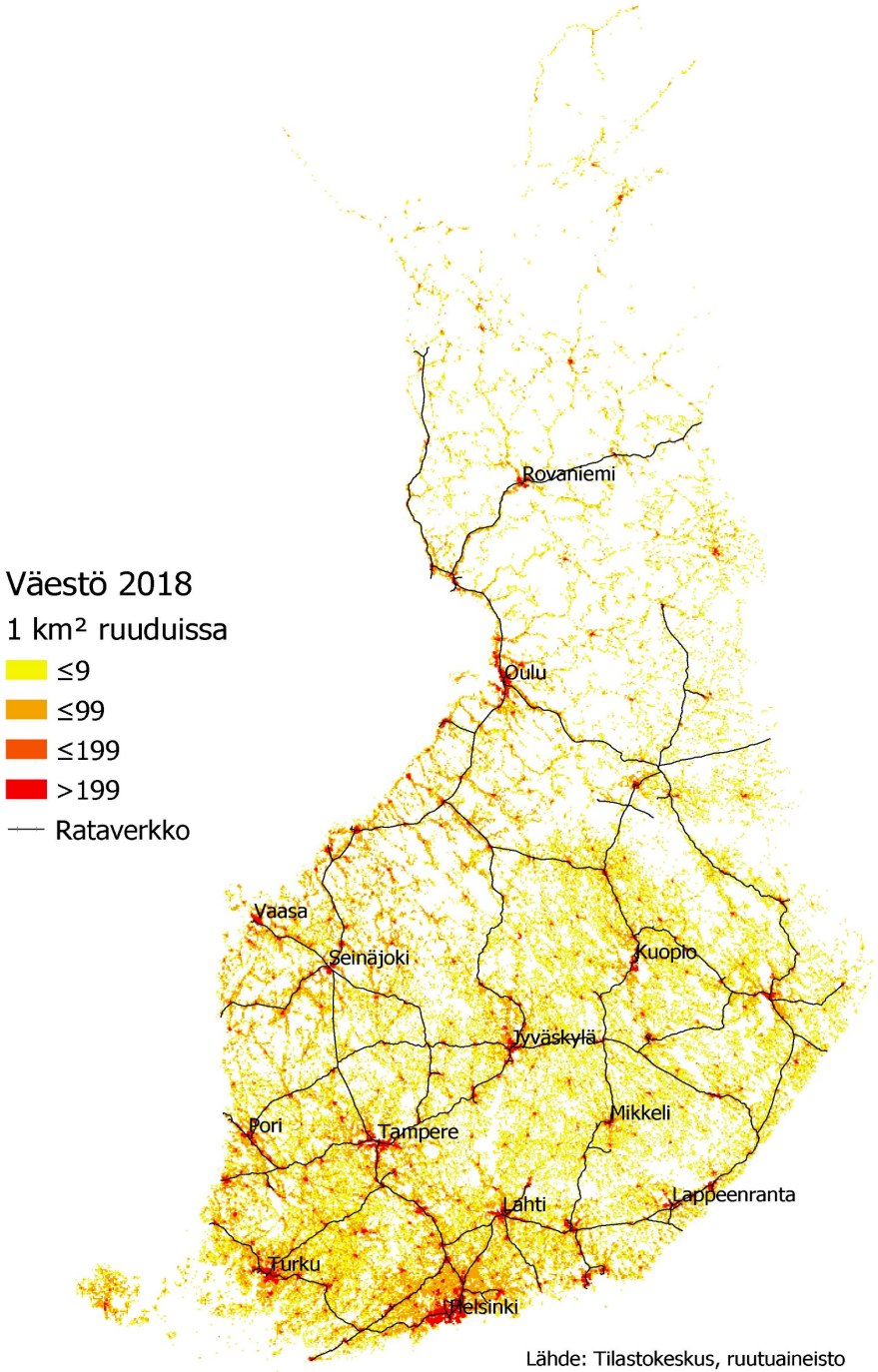

Lähde: Tilastokeskus, ruutuaineisto

33 %

Koko maan maapinta-alasta on noin 33 % asuttua ja 67 % vakituisesti asumatonta 1 km x 1 km ruuduissa. Väestöntiheys keskimäärin 18,4 asukasta neliökilometrillä, mutta erot erittäin suuret alueiden välillä

Perspektiiviä väestöntiheyteen…

Suomen **tiivein** neliökilometri on väkirikkaampi kuin 257 kuntaa.

Ikäpyramidi 1917

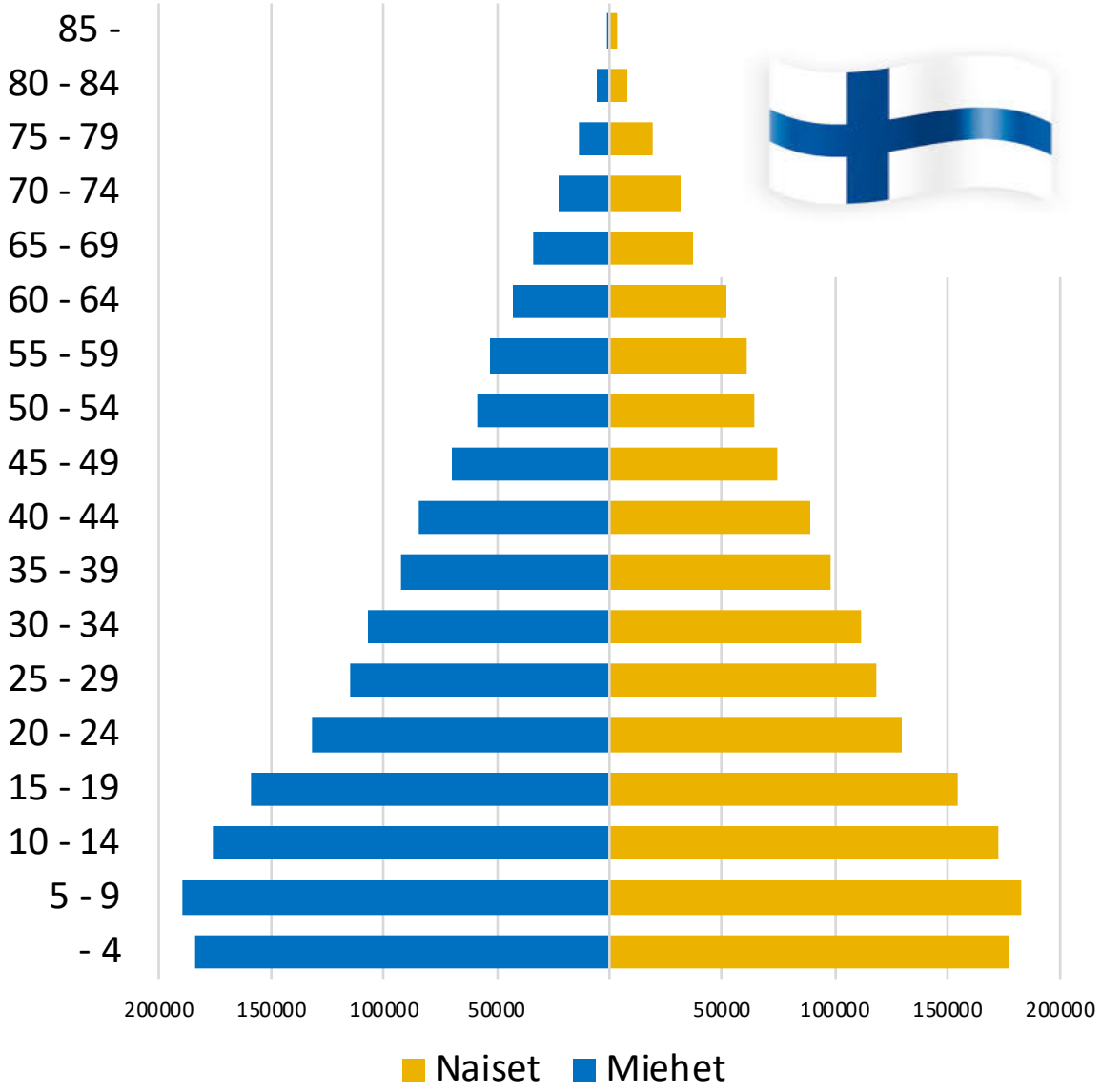

Ikäpyramidi 2018

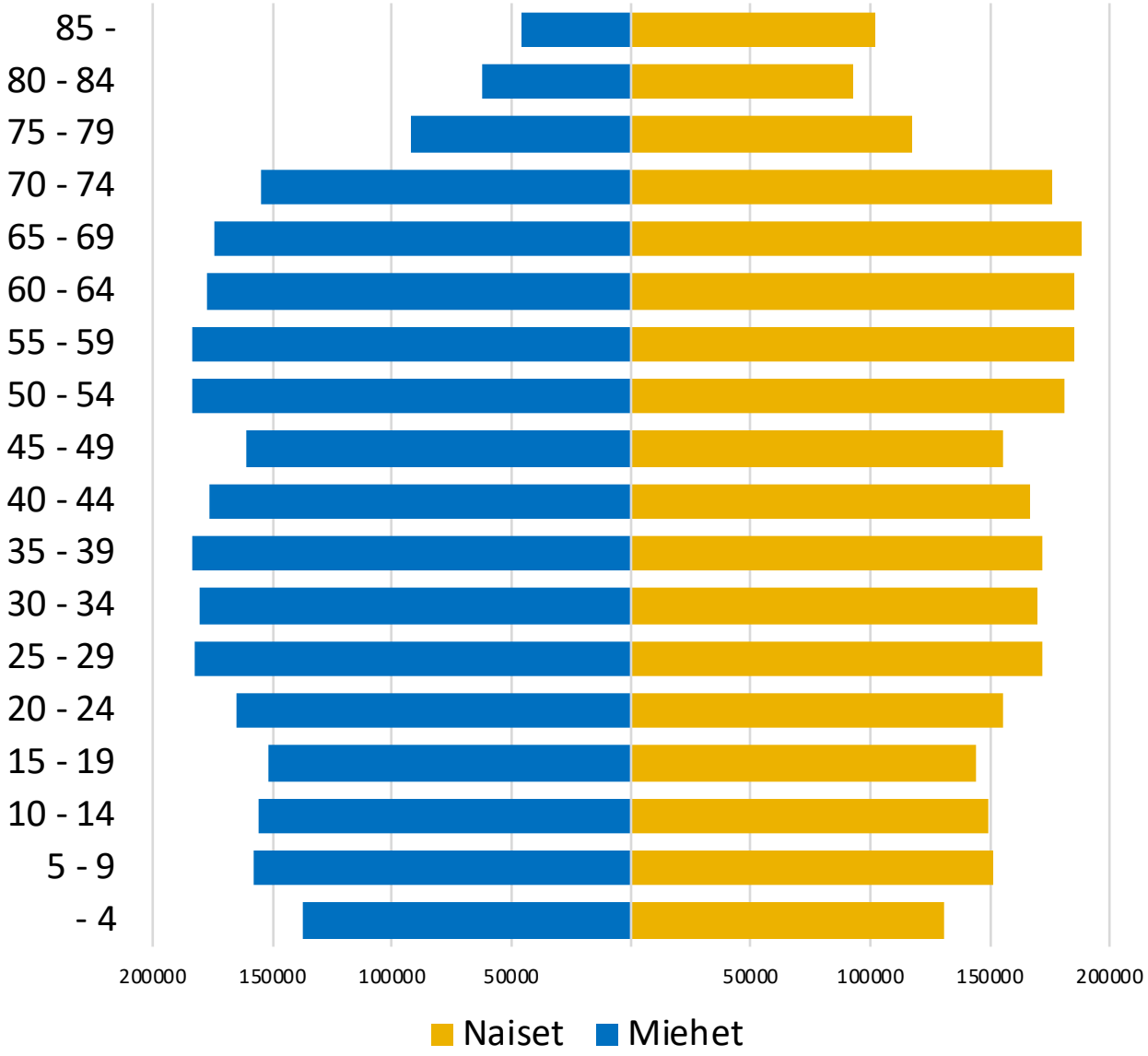

Limingan ikärakenne 2018

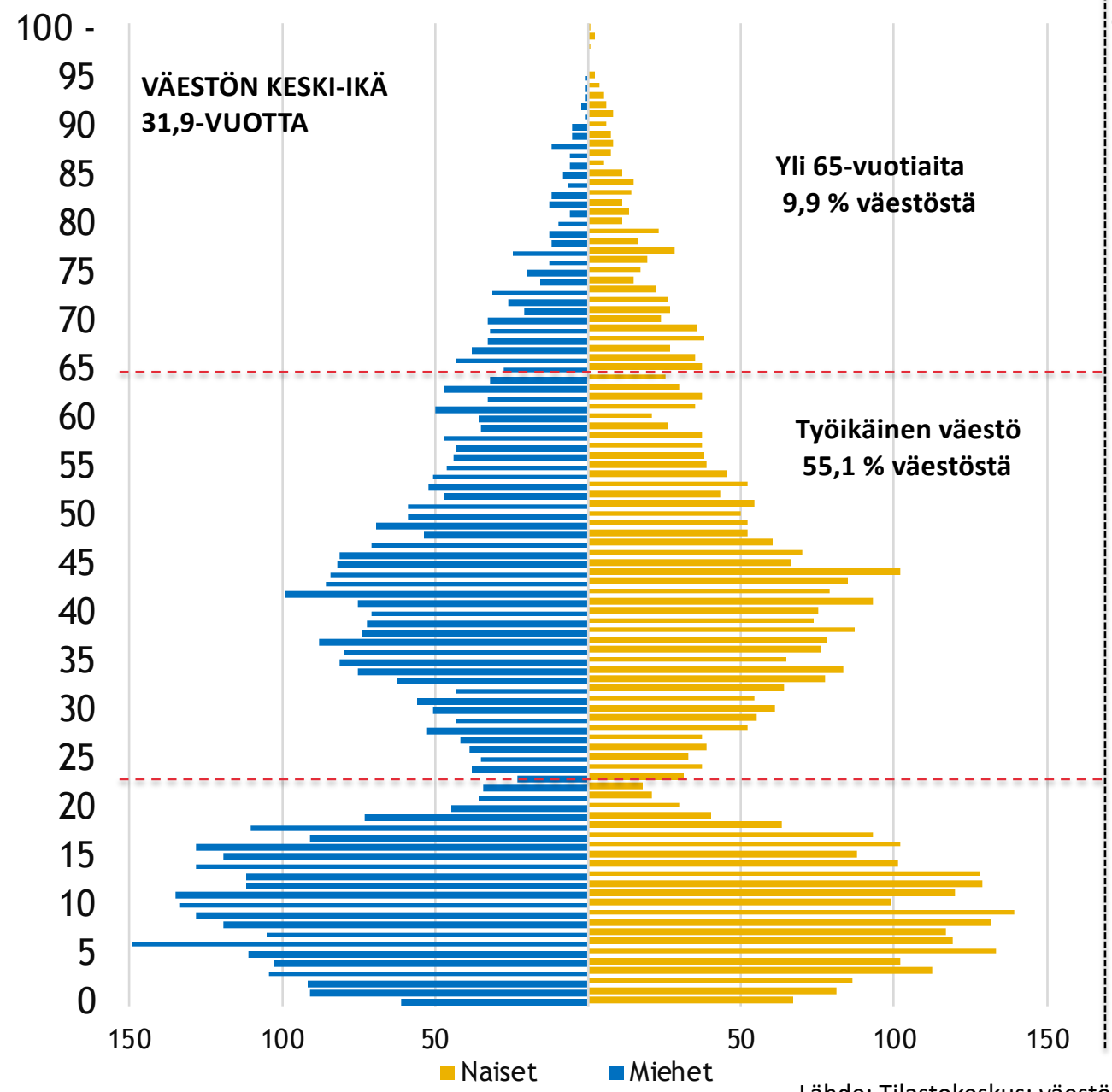

Kuhmoisten ikärakenne 2018

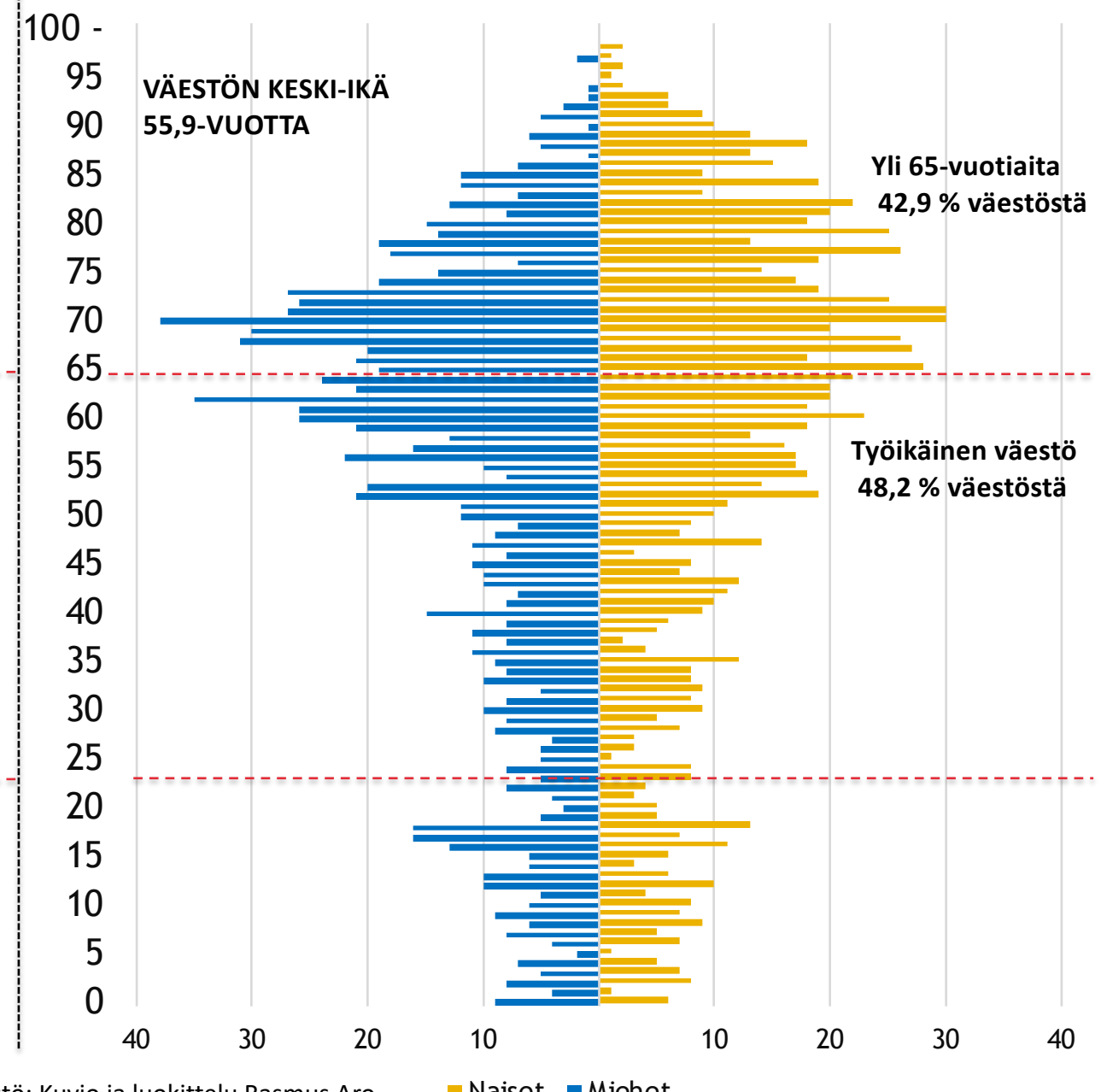

Lähde: Tilastokeskus: väestö; Kuvio ja luokittelu Rasmus Aro

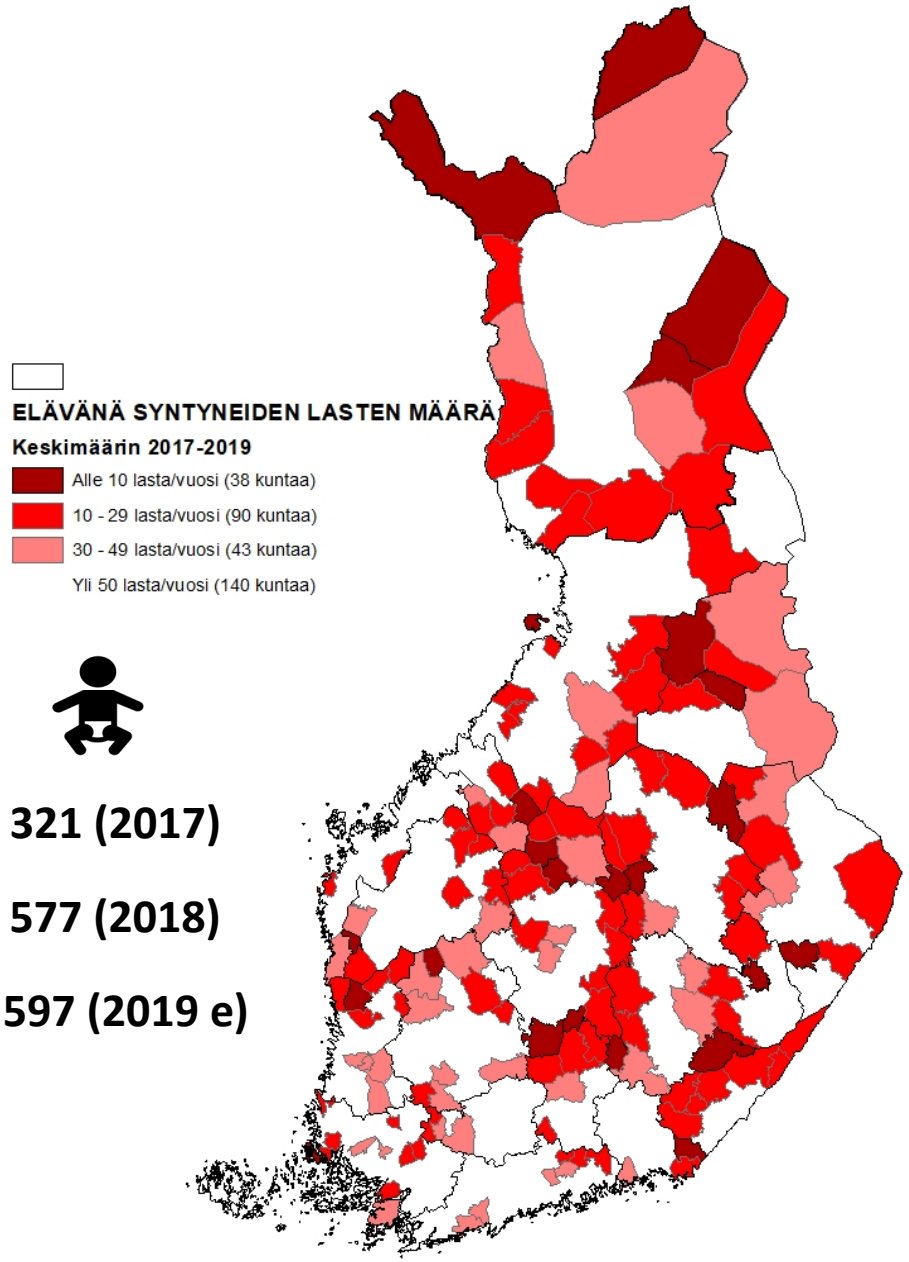

50 321 (2017)

47 577 (2018)

45 597 (2019 e)

80

Lähes joka kolmannessa kunnassa syntyi koululuokallinen tai vähemmän lapsia keskimäärin vuodessa ja enemmän kuin joka toisessa kunnassa alle 50 lasta vuodessa vuosina 2017-2019

Lähde: Tilastokeskus, väestö; syntyneet; väestönmuutosten ennakkotiedot alueittain;
Kartta ja luokittelu: Timo Aro 2020

Perspektiiviä syntyvien alueelliseen maantieteeseen!

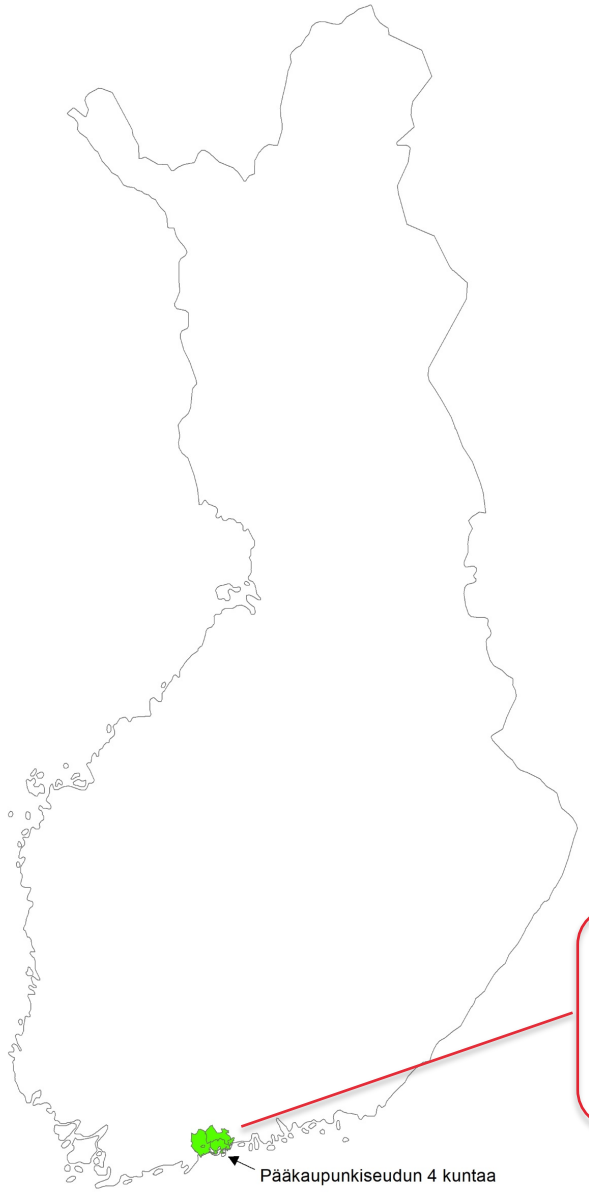

Pääkaupunkiseudulla syntyi yhtä paljon lapsia kuin yhteensä 260 muussa Suomen kunnassa vuosina 2017-2019

Pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) syntyi keskimäärin vuodessa

12 066

lasta vuosina 2017-2019

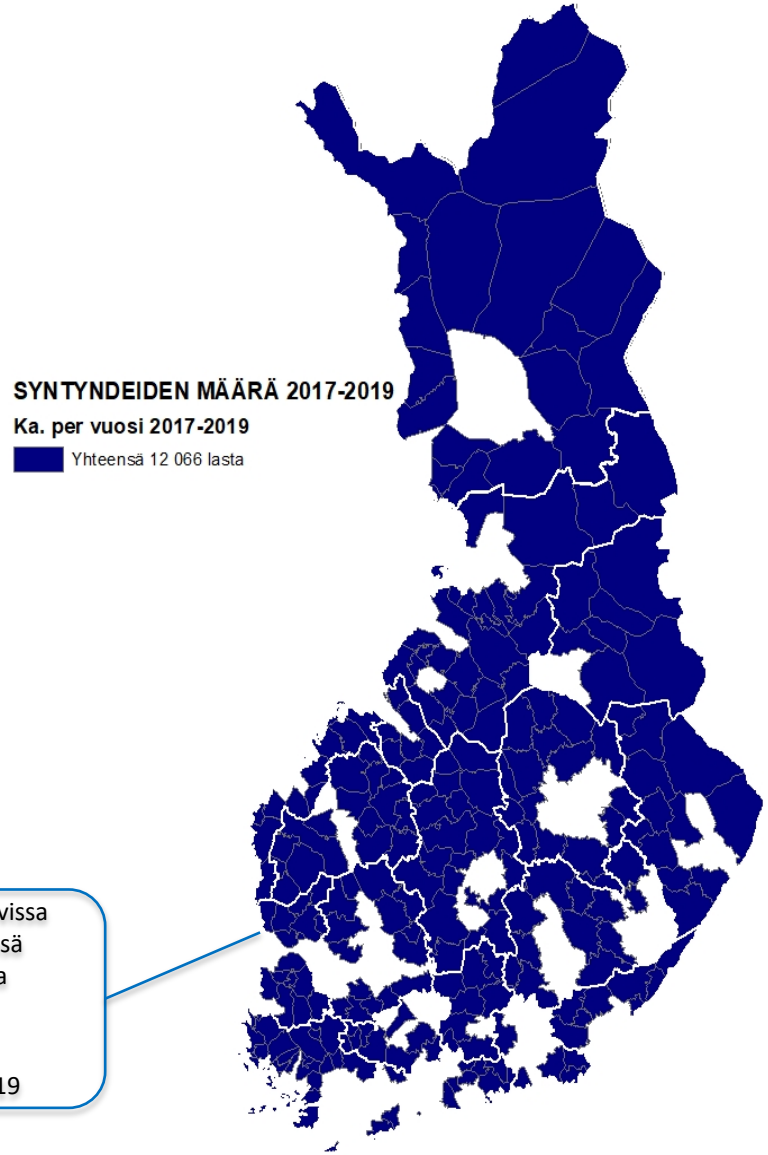

260 sinisellä kartassa olevissa kunnissa syntyi yhteensä keskimäärin vuodessa

12 066

lasta vuosina 2017-2019

Lähde: Tilastokeskus, väestö; syntyneet; väestönmuutosten ennakkotiedot alueittain;
Kartat ja luokittelu: Timo Aro 2020

Väestönkehitys 5 km x 5 km ruuduissa vuosina 2010-2018

Kartassa on kuvattu väestönkehityksen ja eräiden ratayhteyksien välistä yhteyttä vuosina 2010-2018. Kartassa on sinisellä kasvaneet ruudut (21 %) ja punaisella supistuneet ruudut (71,9 %). Väestö on kasvanut yli 500 henkilöllä 103 ruudussa ja vähentynyt yli -500 henkilöllä 19 ruuduissa. Väestöruutuja on yhteensä noin 10 300

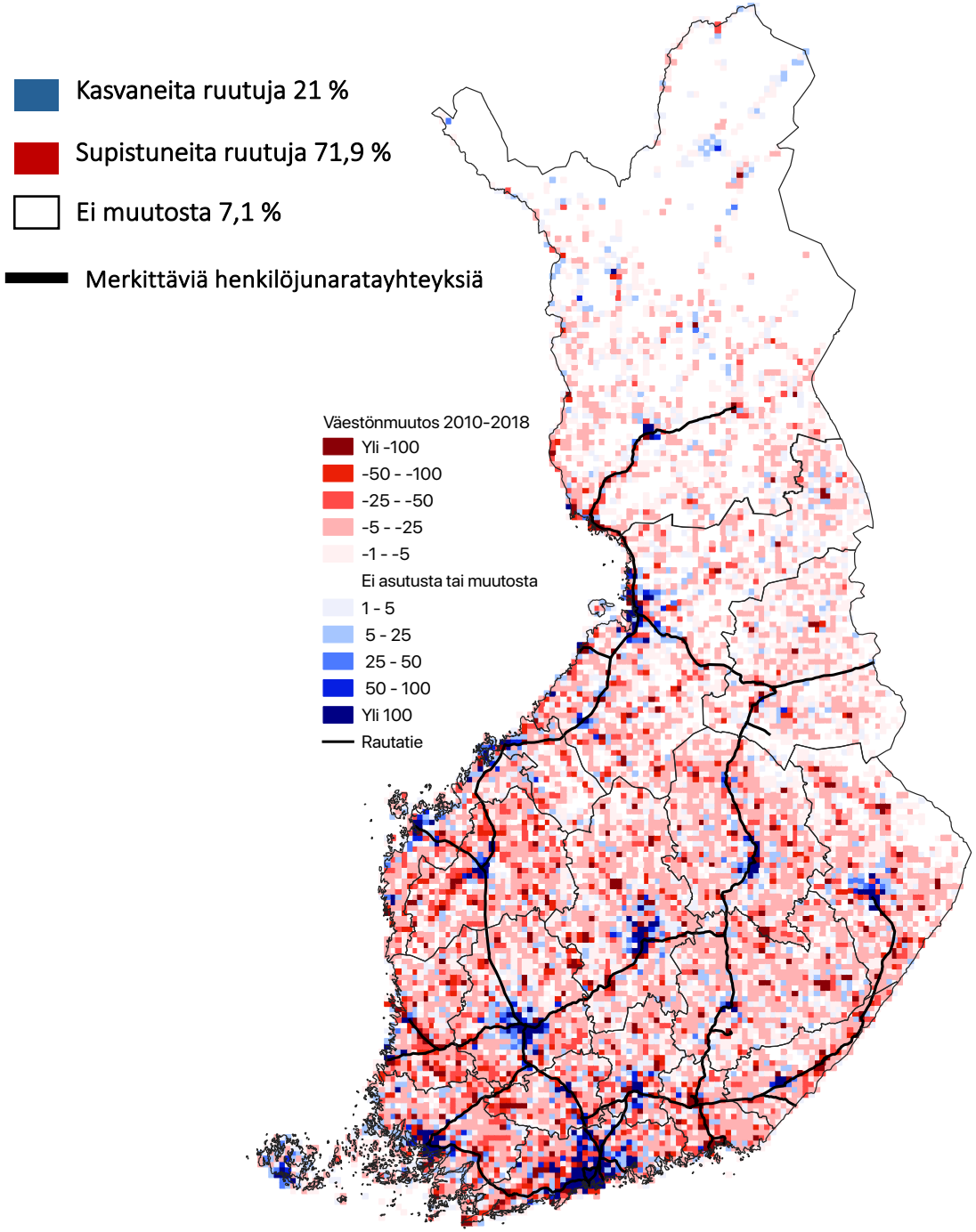

Lähde: Tilastokeskus, ruutuaineisto
Viualisointi: Rasmus Aro 2019

25-44-vuotiaiden akateemisten määrä seutukunnittain vuonna 2017

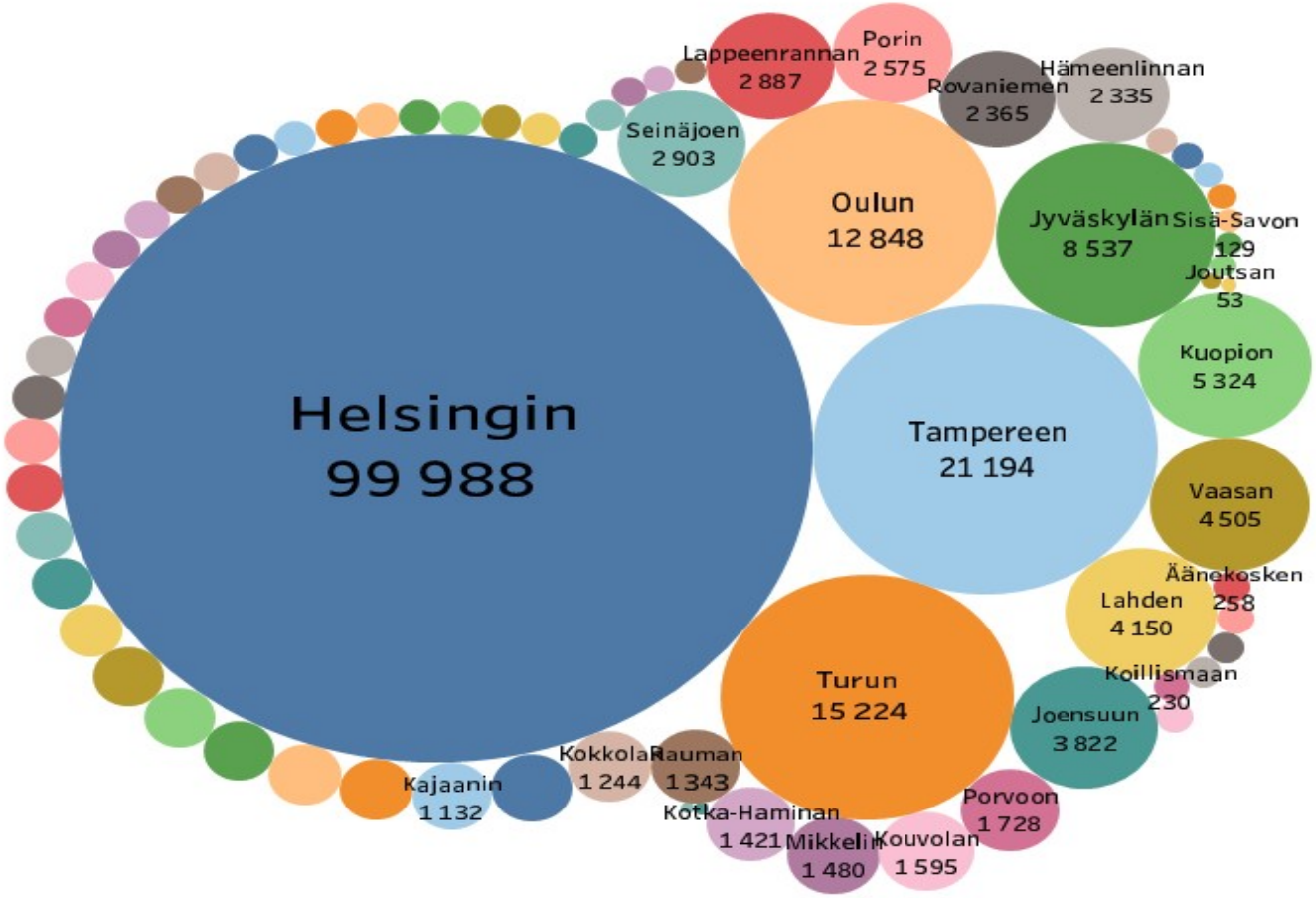

SUURTEN KAUPUNKISEUTUJEN MERKITYS KOROSTUU!

Asukkaista 53,1 % kuudella ja 62,5 % kymmenellä suurimmalla kaupunkiseudulla

Työpaikoista 57,1 % kuudella ja 66,2 % kymmenellä suurimmalla kaupunkiseudulla

Akateemisista nuorista aikuisista 74,6 % kuudella ja 81,4 % kymmenellä suurimmalla kaupunkiseudulla

Lähde: Tilastokeskus, ennakkoväkiluku alueittain; työssäkäynti; koulutusrakenne
Luokittelu: Timo Aro 2019 ja visualisointi: Timo Widbom 2019

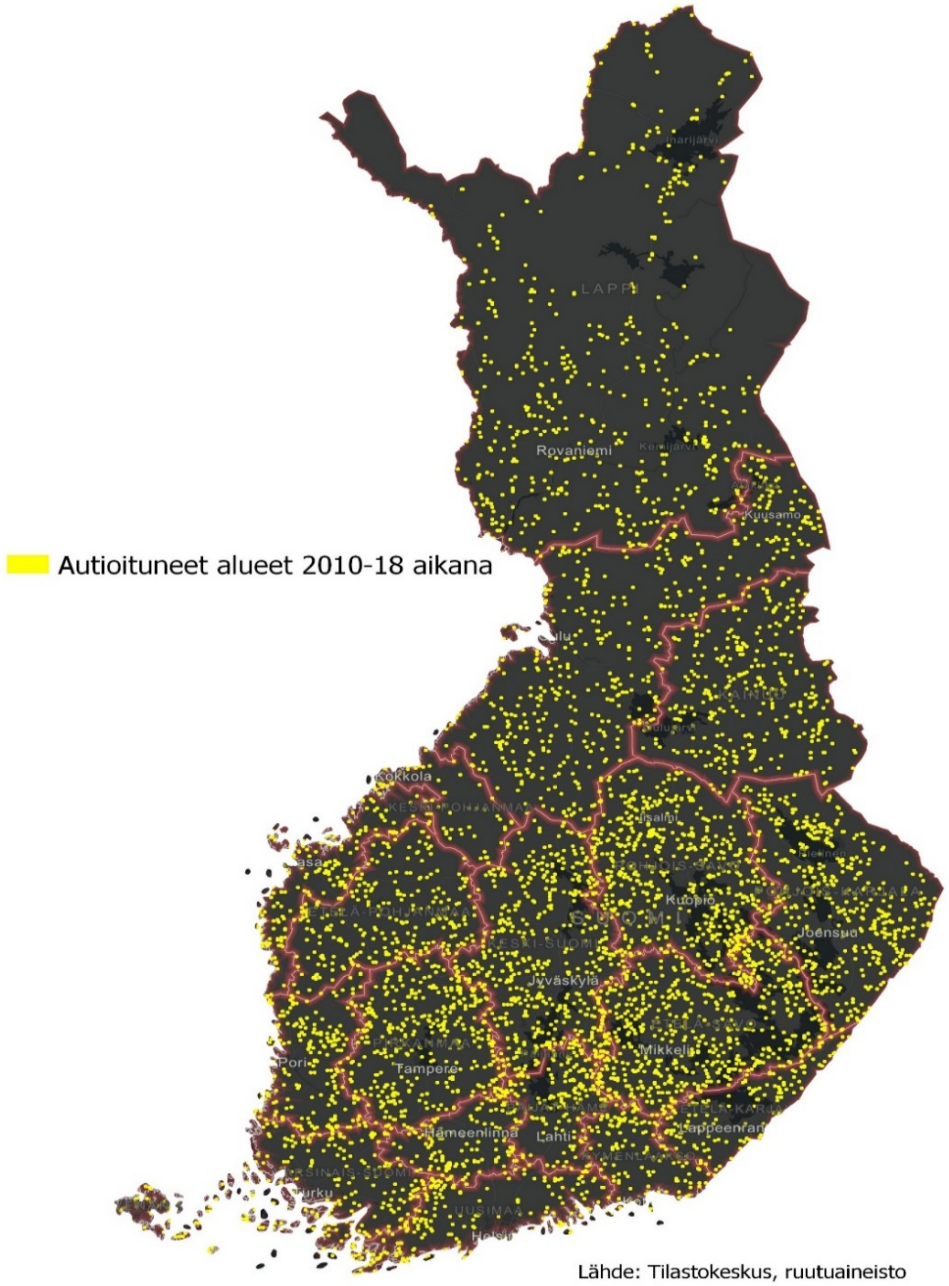

Ja kasvavana haasteena samanaikaisesti vakituisen asutuksen tyhjeneminen eri puolilla maata!

Case-esimerkkinä PIRKANMAA

Ja vielä muuttoliike ylimääräisenä kiusana lisäämässä alueellisia eroja!

(L)OPETUS…

Alueiden välinen kilpailu kiihtyy ja kiristyy nuorista ja nuorista aikuisista, osaajista, resursseista, näkyvyydestä, huomioarvosta jne., jonka seurauksena **ALUEET JAKAUTUVAT VOITTAJIIN, SINNITTELIJÖIHIN JA HÄVIÄJIIN**

TÄSTÄ ON YKSINKERTAISTETTUNA KYSE JATKOSSA!

1. Lisää lapsia

2. Lisää työtä ja työikäisiä

= LISÄÄ MAAHANMUUTTAJIA

+ Lisää tuottavuutta

+ Lisää fiksuutta ja toisintekemistä

+ Lisää toivoa ja tulevaisuus-uskoa!

”Porukalla valitaan tapetteja eteiseen, vaikka koko muu talo on tulessa”

- Erään taloustutkijan lakoninen kommentti eurokriisin aikaan -

MDI

MDI.FI

/MDIFRIENDS

@MDIFRIENDS

ALUEKEHITTÄMISEN
KONSULTTITOIMISTO
MDI